

کارنامه دکتر محمد معین؛ از تدوین لغت‌نامه تا تکمیل آثار بزرگان معاصر زبان فارسی

۹ مرداد ۱۴۰۰ ساعت ۱۴:۰۱

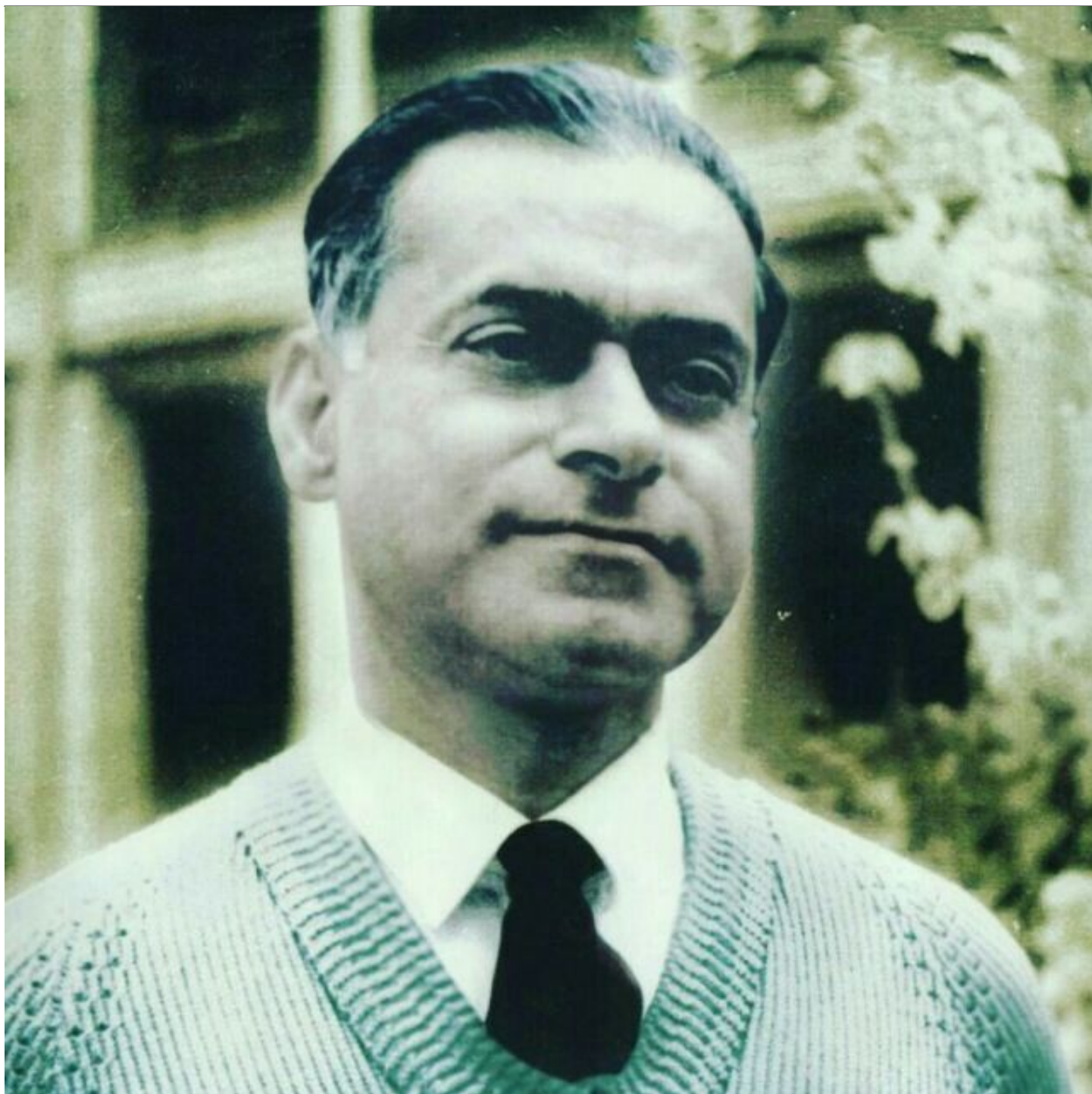
کارنامه معین اما تنها به تهیه و تدوین این لغت‌نامه که انصافاً کاری طاقت‌فرسا بود ختم نمی‌شود. دایره علمی و وسعت دانش وی تا جایی بود که «نیما یوشیج» با اطمینان در وصیت‌نامه خود اختیار چاپ آثارش را به معین داد و «علی اکبر دهخدا» تکمیل لغت‌نامه دهخدا را به وی محول کرد.

«دکتر محمد معین» (۱۲۹۷-۱۳۵۰ خورشیدی) محقق برجسته و پدیدآورنده یکی از مهمترین لغت‌نامه‌های فارسی یعنی «فرهنگ معین» است.

کارنامه معین اما تنها به تهیه و تدوین این لغت‌نامه که انصافاً کاری طاقت‌فرسا بود ختم نمی‌شود. دایره علمی و وسعت دانش وی تا جایی بود که «نیما یوشیج» با اطمینان در وصیت‌نامه خود اختیار چاپ آثارش را به معین داد و «علی اکبر دهخدا» تکمیل لغت‌نامه دهخدا را به وی محول کرد.

«عیسی صدیق اعلم» ایران‌شناس، فارسی‌پژوه، مترجم و استاد دانشگاه تهران درباره خدمات علمی و ادبی دکتر محمد معین می‌نویسد: خدمات دکتر معین منحصر به تدوین فرهنگ معتبر زبان فارسی نبود. کتاب حافظ شیرین سخن را که نتیجه سال‌ها ممارست و تتبع است پس از مراجعت از خوزستان در ۴۰۰ صفحه منتشر ساخت و ظرف ۲۴ سال استادی در دانشگاه ادبیات چند صد دانشجو را تربیت کرد.

لغت‌نامه دهخدا که در آغاز بنا بود کتابی در حدود فرهنگ برای دبیرستان‌ها باشد و طبق تمایل شخص دهخدا به صورت دائره المعارف درآمد اساسش به‌دست دکتر معین ریخته شد و سال‌ها سازمان لغت‌نامه را با کمال جدیت و امانت اداره کرد و در حدود هفتصد صفحه آن را شخصا تدوین کرد و بقیه به قلم و با کمک استادان و دانشمندان دیگر برای طبع آماده شد.

چهارمقاله نظامی عروضی را که قبلا علامه محمد قزوینی به درخواست پرفسور براون تصحیح و در ۱۹۱۰ در لندن چاپ کرده بود با تصحیح مجدد و شرح لغات و توضیح نکات ادبی چندبار به طع رسانید.

کتاب هفت پیکر نظامی را تحلیل و طبع کرد. تاریخ ایران تالیف پرفسور گیرشمن را از فرانسه به فارسی فصیح ترجمه کرد. اگر مجموع تالیفات او را در نظر بگیریم ملاحظه می‌شود که دکتر معین ظرف سی سال متجاوز از ۱۴ هزار صفحه به قطع وزیری تالیف و ترجمه کرده است.

منبع: «یادنامه دکتر معین»، به کوشش مظفر بختیار، ص ۱۴، ۱۳۵۰.

آدرس مطلب :

<https://www.cafetariikh.com/news/48445/کارنامه-دکتر-معین-محمد-دکتر-کارنامه/48445>